

Sodelovanje s profesorjem Dobovškom

Jože Gričar

E-spomenik profesorju Marjanu Dobovšku

E-spomenik profesorju [Marjanu Dobovšku](#) (rodil se je 5. junija 1907 v Ljubljani, umrl pa 8. decembra 2003 v Novem mestu) je digitalno spominsko obeležje, posvečeno dolgoletnemu profesorju na Gimnaziji Novo mesto. E-spomenik so 3. oktobra 2025 postavili nekdanji maturanti novomeške gimnazije generacij 1950, [1960 razred a](#), [1967 razred a](#), [1971 razred c](#), ki jim je bil profesor Dobovšek razrednik, [Zbornik 225 let novomeške gimnazije 1746-1971](#). Postavili so ga kot spletni poklon njegovemu pedagoškemu, organizacijskemu in kulturnemu delu.

- Marjan Dobovšek je bil pedagog, učitelj zgodovine, geografije in telesne vzgoje ter športni organizator.
- Rodil se je v Ljubljani, študiral zgodovino in geografijo na Univerzi v Ljubljani.
- Leta 1934 je začel poučevati na novomeški gimnaziji, po drugi svetovni vojni pa se je tja vrnil in tam poučeval do upokojitve leta 1975.
- Poleg poučevanja je bil aktiven tudi kot:
 - organizator športnih dejavnosti,
 - tabornik in promotor pohodništva,
 - vodja šahovskega krožka,
 - režiser šolskih gledaliških predstav.

Zaradi velikega vpliva na več generacij mladih je leta 1993 postal [častni občan Novega mesta 1993](#).

Maturanti generacij maturantov, katerih razrednik je bil profesor Dobovšek, smo 3. 10. 2025 naredili [spletni spomenik našemu gimnazijskemu profesorju Dobovšku](#). Raziskoval sem, kje je kaj objavljeno o tem za mene tako velikem človeku. Tako sem našel na Googlu, da je bilo objavljeno poročilo slovenskih geografov okoli leta 1960, ko so imeli v Novem mestu svojo skupščino. Tam je predaval profesor Dobovšek, in sicer prav to, kar je nas učil. Učil nas je, da si moraš zastaviti cilj, imeti moraš načrt in da se je treba organizirati v skupine. Predlagal je, da sledimo cilju v trojkah, ki da so idealno število. Profesor Dobovšek nas je učil sodelovanja. Tudi pri tabornikih, kjer je bilo pomembno organiziranje dela. Z njim smo tako živeli neke vrste dvojno življenje. V šoli in pri tabornikih. Učil nas je z zgledom ter vprašanji.

Imel sem 15 let, ko smo taborili v Rabcu v hrvaški Istri, kjer smo imeli najet svoj taborni prostor v lepi zeleni dolinici, kakih pet minut hoje od morja. Na tem taboru sem bil ekonom. Za »nagrado« tej vlogi sem moral vstajati ob šestih zjutraj, ostali pa so lahko spali do sedmih. Moral sem ujeti jutranji avtobus za pet kilometrov oddaljeni Labin, kjer sem nakupil hrano za tabor. Še topel kruh poleg avtobusne postaje, mleko, solato, meso in še kaj. Del živil smo dobili od novomeškega Rdečega križa, tudi nam tako okusni ameriški sir, maslo, riž. Ob deseti uri pa sem se z avtobusom vrnil v Rabac, otovorjen z vrečami hrane za tisti dan. To sem počel vsak delavnik. V Rabcu pa so me že čakali trije sotaborniki, ki so mi pomagali znesti nakupljeno v tabor.

Takrat sem bil hkrati tudi blagajnik. Vsak tabornik je namreč prispeval nekaj denarja v skupno blagajno in profesor Dobovšek me je nekega dne vprašal: »Jože, kako smo pa kaj z denarjem?« »O, dobro, zelo dobro!« sem izjavil ponosno. »Pa si kaj izračunal, koliko denarja bomo porabili za kurjavo?« Drva smo namreč kupili pri bližnjem kmetu. »Daj, vzemi svinčnik in tole malo preračunaj, koliko denarja bo potrebno za vse naše potrebe za tri tedne, nato pa pridi nazaj k meni.« Naredil sem tako in nos se mi je kmalu povisil. Denarja sploh ni bilo toliko, kolikor sem mislil, da ga je. Profesor Dobovšek me tako ni učil, kako sestaviti kalkulacijo, preprosto me je vpletel v situacijo, v kateri sem to moral narediti. To je bil profesor, ki je z vprašanji razlagal tudi zgodovino, zemljepis. Kjer si moral brez odvečnega besedičenja z roko na zemljevidu pokazati, kje je kakšna reka in kam teče.

Ko sem prebral omenjeni članek o predavanju profesor Dobovška v letu 1960, sem dojel, da nas je na ta način spodbujal prav k organiziranemu sodelovanju. Tega sem se zavedel šele pred kratkim, ko sem spoznal, da nam tega ni nikdar predaval. Zgolj enkrat nam je omenil nekega Taylorja iz Amerike, ki da je napisal knjigo o tem, kako se moraš za kakšno delo pripraviti, se vnaprej organizirati. In to veliko let pred tem, ko sem se moral o tem istem Taylorju učiti tudi na fakulteti. Svojo vlogo ekonoma sem opravljal z velikim veseljem, saj sem se ob tem delu naučil veliko novega. Tudi stvari, za katere pred tem nisem vedel, da sem jih sposoben narediti, nato pa dojameš, da jih lahko. Danes bi temu rekli sistemski, celostni pristop. Profesor Dobovšek je učil z zgodbami, kot govorijo Kristus in apostoli v Svetem pismu, ki ne predavajo o pravilih, pač pa učijo prek zgodb, ki spodbujajo učenje z zgledi.

[E-spomenik profesorju Marjanu Dobovšku](#) je objavljen na spletni strani portala [eRegion.eu](#). Tam je objavljeno vabilo maturantkam in maturantom novomeške gimnazije generacij 1950, 1960 – razred a, 1967 – razred a, 1971 – razred c (seznam maturantov je objavljen v [Zborniku 225 let novomeške gimnazije 1746–1971](#)). Profesor Dobovšek je bil razrednik teh štirih razredov novomeške gimnazije. Maturanti omenjenih razredov so vabljeni, da posredujejo povezave na dodatne e-objave.

Objavljen je seznam povezav na e-spomenike. S tem želimo spodbuditi razmislek o tem, katere e-spomenike bi bilo primerno vzpostaviti glede na izkušnje in spoznanja. Gre za ohranjanje in razvijanje kulturne dediščine. Vzpostavitev e-spomenika ne zahteva denarja in soglasij. Maturanti novomeške gimnazije lahko pri tem pomagajo in promovirajo e-objave in dosežke tisočev maturantov. Tu so povezave na objavljene e-spomenike:

- [E-spomenik maturantom novomeške gimnazije](#). 8. 8. 2026.
- [E-spomenik profesorju Marjanu Dobovšku](#). Postavili maturanti novomeške gimnazije, ki jim je bil profesor Dobovšek razrednik, 3. 10. 2025.
- [Fulbright eMonument – 4th of July, 2020](#).
- [E-spomenik Življenje Novomeščana Borisa Andrijaniča, mag. farmacije \(1910-1993\)](#). eMonument The Life of Boris Andrijanič, mr. ph., Novo mesto Citizen (1910-1993). Kamra, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, 15. maj 2020.
- [eMonument Franciscan with a Growing Book in Novo mesto – 3/11/2020](#).
- [E-spomenik Ilki Vašte \(eMonument Ilka Vašte\), 2020](#).
- Rastoča knjiga spominskih knjig srednjih šol v Sloveniji ([Growing Book of the Grammar Schools' Memory eBooks in Slovenia](#)), 2019.
- Omrežje gimnazij, ki jih je ustanovila cesarica Marija Terezija ([Empress Maria Theresa Gymnasiums Network](#)), 26. 5. 2018.
- Internetni spomenik Novomeščanom 1744 ([Internet Memorial to the Citizens of Novo mesto 1744](#)). Novo mesto Academy at the European Year of Cultural Heritage, 25. 5. 2018.

V času [pospešene uporabe orodij »umetne inteligence«](#) je nujno zagotavljati, da so digitalizirani podatki na voljo na internetu. Če podatkov o rezultatih svojega dela ne bomo zagotovili maturanti, potem jih na internetu ne bo. Z nobenim orodjem jih ne bo mogoče doseči, če bodo samo na papirju in v našem spominu. Ne bo mogoče vedeti, kaj vse so naredili maturanti novomeške gimnazije. To je del poslanstva vseh generacij maturantov.

Povzeto iz knjige: Profesor Marjan Dobovšek, razrednik v letih 1952 do 1960. Jože Gričar. Objavljeno v knjigi [Edo Marinček: Zgodbe sodelovanja](#). Samozaložba Jože Gričar. Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si, [PDF dokument](#), marec 2026, str. 63-67. [Povzetek knjige ChatGPT](#).